

FRÅGA JURISTEN

Har du en fråga till juristen?

Mejla: redaktionen@psykologtidningen.se

”Får patienter ta del av WISC-testerna?”

FRÅGA:

Jag jobbar med psykologiska tester, såsom WISC. Ibland vill patienter ta del av testerna, vilket jag säger nej till. Nu har en psykolog i en annan verksamhet begärt, med patientens medgivande, att ta del av patientjournalen och även WISC-testet. Vad är det som gäller här?

SVAR:

Av din fråga drar jag slutsatsen att du är väl medveten om att standardiserade psykologiska tester av det här slaget omfattas av en särskild sekretessregel, den så kallade testsekretessen. Enligt *offentlighets- och sekretesslagen* (OSL) gäller sekretess för uppgifter som ”ingår i eller utgör underlag för psykologiska prov om det kan antas att syftet med provet motverkas om uppgiften röjs”. Man bör i de här sammanhangen skilja på resultatet av ett test, och psykologens bedömningar av testresultatet, samt själva testet. Resultatet av genomförda psykologiska tester räknas enligt Socialstyrelsen som innehållande väsentliga uppgifter för patientens vård och behandling. Det är därför viktigt att resultatet sparas i patientjournalen tillsammans med psykologutlåtandet. Även det psykologiska testmaterialet är journalhandlingar och måste därför också sparas.

WISC-testet är ett exempel på ett sådant standardiserat test som omfattas av bestämmelsen om testsekretess i

OSL. Det är en del av patientjournalen, men eftersom det omfattas av den särskilda testsekretessen får det inte lämnas ut ens till patienten själv. Patienten har ju i de flesta fall rätt att få del av sin egen journal men på grund av den särskilda testsekretessen gäller detta inte eventuella test.

När det gäller hanteringen av tester som en del av journaluppgifterna bör man tänka på följande. Enligt patientdatalagen ska dokumenterade personuppgifter hanteras och förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem. Likt övriga delar av journalen ska således tester vara skyddade från obehörig åtkomst. Obehörig åtkomst kan här avse såväl utomståendes åtkomst som personalens åtkomst till uppgifter.

Socialstyrelsen anser att endast behöriga testanvändare ska ha tillgång till testmaterialet. Normalt har man därför rutiner för att förhindra både att patienten av misstag får del av testinnehåll och att personal i den egna verksamheten får del av testen. På olika sätt avskiljs och/eller märks testmaterialet från övriga delar av journalen, till exempel genom att man lägger blanketterna i ett kuvert med angivande av ”testsekretess” eller liknande. Om ett test avskiljs från journalen i övrigt måste det dock framgå av patientjournalen att testet finns och var det förvaras.

När det gäller frågan om sekretess gentemot den psykolog som begärt att få del av inte bara patientjournalen, utan även av själva testet, är en nyligen avkunnad dom vägledande. Det fallet gällde en legitimerad psykolog som var verksam vid en psykiatrisk mottagning inom ett landsting. Han behövde testblanketterna för sitt arbete med en patient. Han var behörig testanvändare och använde samma test i sin egen yrkesverksamhet. Efter att ha fått avslag på sin begäran att få del av testet från den myndighet där det förvarades, överklagades beslutet. Domstolen ansåg, med hänsyn till att han redan hade full kännedom om testets utformning och var väl medveten om vikten av att inte sprida uppgifter om test, att testsekretessen inte gällde mot honom i hans yrkesverksamhet.

Genom domen klargörs således att en behörig testanvändare som har behov i sitt arbete av att få del av testprotokoll från en annan verksamhet, till exempel då en patient bytt vårdgivare, inte hindras av testsekretessen. Innan handlingarna lämnas ut är det dock viktigt att klargöra att det är fråga om en behörig testanvändare och att handlingarna behövs i yrkesverksamheten. Om du är osäker bör du därför fråga psykologen om detta.

NILS ERIK SOLBERG, förbundsjurist

FOTO: JOHAN PAULIN